אמרי שמואל

ואתחנן

פניני תורה ומוסר מדרש והלכה
על פרשת השבוע

נערך ונילקט מתוך השיעור השבועי
מפי בנו של קדושים האדמו"ר
הרב שמואל שמעון טולידאנו שליט"א

יו"ל ע"י בית המדרש מוסדות התורה והחסד "בית מאיר"
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק הגה"ק רבינו מאיר אבוחצירא זיע"א
אשדוד תשפ"ב

©
כל הזכויות שמורות
למכון להוצאת ספרים
שעל ידי מוסדות התורה והחסד
"בית מאיר"
ע"ש כ"ק מרן האדמו"ר הצדיק
הגה"ק רבינו **מאיר אבוחצירא** זיע"א
רחוב העצמאות 39
רובע הסיטי אשדוד
מייל : sisat2@gmail.com
לפרטים: 058-4150707

כל המעוניין להקדיש את החוברת להצלחה, לרפואה או לעלוי נישמת,

ניתן לפנות ל:058-4150707

. . . . . .

לקבלת החוברת

במייל או בוואצפ, ניתן לשלוח הודעה

במייל- sisat2@gmail.com | בווצאפ: 058-4150707

ואלה יעמדו
על הברכה

חוברת זו מוקדשת

לברכתכם והצלחתם של

שמואל ורחל בנדיבה הי"ו

ולברכתם והצלחתם של ילדיהם

נעם, אוריה, נריה, נהוראי, שירה,
ליאור, ינון הי"ו

שהקב"ה ימלא את כל מישאלות ליבם לטובה
ולברכה ויזכו לבריאות איתנה ופרנסה טובה שפע
ברכה מזל והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

מוקדש לעלוי נישמת

משה בן חוה ז"ל

מימי בת זייזה ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

שבת נחמו

נמצאים אנחנו אחרי תשעה באב, ומאחרי תשעה באב מתחיל זמן של נחמה, ולכן השבת הקרובה נקראת "שבת נחמו" על שם ההפטרה שאנו קוראים בה (ישעיהו מ א) "נחמו נחמו עמי יאמר אלוקיכם", שהקב"ה בכבודו ובעצמו מנחם את עם ישראל שאף על פי שעדיין לא הגיעה הגאולה בפועל מכל מקום תהיו חזקים כי הגאולה בפתח.

ושואל המגיד מדובנא (בפירושו לרות ב יג) מדוע כתוב את המילה נחמו פעמיים "נחמו נחמו עמי"?

אלא מבאר המגיד מדובנא משל למה הדבר דומה לשני אנשים שנטשו את נשותיהם ונסעו למרחקים. האחד - הלך מחמת דוחקו לבקש לו מחיה לפרנסתו, והשני היה עשיר גדול, אבל אשתו היתה אשת מדנים ולכן עזב אותה והלך לארץ מרחקים יחד עם העני. ויהי כי ארכו להם הימים ולא היה לנשותיהם שום ידיעה מהם מרוב הדרך, הלכו הנשים לדרוש את פי הסוחרים המחזרים בעיירות אולי יש להם ידיעה מבעליהן, והנה בא סוחר אחד ובישר לשתיהן: ראיתי את בעליכן ודיברתי עמהם וגם נתנו לי אגרות אליכן. הנשים ביקשו שיתן להם את האיגרות, אך הוא אמר להן שאין לו פנאי כעת לחפש את המכתבים והבטיח שלמחרת יתן להם המכתבים אשת העשיר הלכה לביתה בשמחה, אבל אשת העני הפצירה בו מאד שיחפש אחר האיגרת ויתן לה.

שאל אותה הסוחר: מדוע את מפצירה בי יותר מחברתך ששמחה והלכה לביתה?!

ענתה האשה: יש הבדל רב ביני לבין חברתי, היא יושבת בביתה שלוה כי הון ועושר בביתה והסיבה שבעלה עזב אותה היה מחמת ריב וקטטה שהיו ביניהם, וכל דאגתה היא שמא בעלה עדיין כועס עליה, ולכן עתה ששמעה שבעלה שלח לה איגרת, די לה במה שנודע לה שבעלה חפץ בה וישוב אליה, אבל אני, עניה וחסרה, משתוקקת מאד לדעת מה כותב בעלי, האם כבר מצא לו מקור פרנסה?

ולכן כתוב פעמיים נחמו, נחמו. אחד

שעמ"י כל דאגתם ואבלם הוא רק על מה שמבזים אותנו הגויים וחזקו עלינו דבריהם לאמר נואש לתקותנו חלילה כי עזב ה' אותנו לעולם ח"ו ולא יוסיף לרצות עוד, ואם כן די לנו במה שאמר הנביא שהקב"ה בקש ממנו שינחם אותנו ובצרותינו לו צר, ואין לנו נחמה גדולה מזו אחרי שידענו שלא כלו רחמיו ממנו וחביבותיה עדיין גבן. ומה צורך לנו לשמוע עוד נוסח הנחמה, וזהו נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם כלומר נחמו במה שאמר ה' אלי לנחם אתכם ודי לכם נחמה כזו אחרי אשר לא תיראו עוד חרפת מחרף ומגדופתם בל תחתו.

והדבר השני הקב"ה מנחם את עם ישראל ואומר לבני ישראל אל תהיו בצער כי בסוף תבוא הגאולה ותמצאו נחמה, ולא רק שהגאולה תבוא אלא הגאולה היא קרובה.

והנביא בהפטרה אומר (ישעיהו מ כו) "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה" שעל ידי שתסתכלו לשמים ותבינו שהקב"ה הוא האלוקים ותתחזקו באמונה בהקב"ה שאין עוד מלבדו מיד תבוא הגאולה.

פרשת ואתחנן

נגזר על משה שלא להיכנס לאר"י

בעזרת השם בשבת קודש הקרובה אנחנו נקרא בתורה בפרשת ואתחנן, ושם התורה הקדושה מלמדת אותנו כמה גדול כוחה של תפילה, ואומרת לנו התורה (דברים ג כג) "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר".

התכלית של כל הארבעים שנה שהיו בני ישראל במדבר היתה רק כדי שבסוף יזכו להיכנס לארץ ישראל, ואנחנו רואים בתורה שכמה ימים לפני שבני ישראל היו אמורים להיכנס לארץ ישראל, הקב"ה מודיע למשה רבינו שהוא לא יכנס לארץ ישראל.

ומשה רבינו הרגיש שזה גזירה קשה ביותר, מכיון שבמשך כל הארבעים שנה שהיו בני ישראל במדבר כל המטרה שלהם היתה שיזכו להיכנס לארץ ישראל, וכשרואה כך משה רבינו, מה הוא עושה? מתפלל

להקב"ה שיבטל את הגזירה.

משה רבינו התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפילות

ואומרים חז"ל (ילקוט שמעוני תורה פרשת וילך רמז תתקמ) שמשה רבינו התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפילות כמנין "ואתחנן", ואתחנן בגמטריא חמש מאות וחמש עשרה.

עד שהקב"ה אמר למשה רבינו (דברים ג כו) "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", הקב"ה מבקש ממשה אל תוסיף להתפלל יותר, כי אם תתפלל עוד תפילה אחת, אני יהיה מוכרח לקבל את התפילה שלך, ואתה תיכנס לארץ ישראל, אבל אני לא רוצה שתיכנס לארץ ישראל, ולכן בבקשה ממך אל תוסיף להתפלל עוד.

גדולה תפילה יותר ממעשים טובים

הגמרא במסכת ברכות (לב ב) אומרת אמר רבי אלעזר גדולה תפילה יותר ממעשים טובים, שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו, ובכל זאת לא נענה משה רבינו אלא בתפילה, שאמר לו הקב"ה (דברים ג כו) "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", ומשמע שאם היה מוסיף משה רבנו עוד תפילה אחת היה נכנס לארץ ישראל.

הרוצה שתפילתו תתקבל יבקש בלשון ואתחנן

וכתוב במדרש רבה (דברים רבה ב א) א"ר יוחנן עשרה לשונות נקראת תפלה ואלו הן, שועה, צעקה, נאקה, רנה, פגיעה, ביצור, קריאה, ניפול, ופילול, ותחנונים, וכו' ומכולן לא נתפלל משה אלא בלשון תחנונים, אמר רבי יוחנן מכאן אתה למד שאין לבריה כלום אצל בוראו שהרי משה רבן של כל הנביאים לא בא אלא בלשון תחנונים, שיש עשר לשונות תפילה והגדולה שבכולן לשון תחנונים" שפירושה מתנת חינם", רואים מכאן עצה טובה לאדם שרוצה שתפילתו תתקבל בקלות בשמים שיבקש בלשון ואתחנן שפירושה מתנת חינם ולא ירגיש שמגיע לו משהו אז תפילתו תתקבל.

משה רבינו אינו מבקש אלא מתנת חינם

ועוד כתוב ברש"י (דברים ג כג) ואתחנן אל ה', משה רבינו אמר רבונו של עולם אין אני מבקש אלא מתנת חינם, אע"פ שהיה בידו הרבה מצוות הרבה מעשים טובים, כלומר משה רבנו שעשה כל-כך הרבה מצוות ומעשים טובים בחייו אינו עומד בתפילה ואומר - ריבונו של עולם ראה את כל המעשים הטובים שעשיתי ובזכותם תשמע לתפילתי - אלא הוא מבקש מתנת חינם כאומר אינך חייב לי כלום ואם תשמע תפילתי זה בחסד ולא בזכות. וכך הטבע בעולם שאם בא עני ומדבר בלשון תחנונים כמ"ש (משלי יח כג) תחנונים ידבר רש, בעל הבית יותר משתכנע לשמוע בקולו ולתת לו צדקה, כך שיהודי עומד בתפילה ואינו מבקש בזכות מעשיו הטובים שעשה, אלא אומר רבש"ע אתה לא חייב לי כלום, אבל תעשה איתי מתנת חינם, וכמו שאנחנו אומרים בתפילה "שוועת עניים אתה תישמע, צעקת הדל תקשיב ותושיע".

המיוחד בתפילת העני העניוה

וכן דוד המלך אומר בתהילים (קב א) "תפילה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו", והכוונה היא שיש היכל בשמים שהוא הכי קרוב להשם יתברך, ואותו היכל נקרא לפני ה', והתפילה של העני היא עולה הכי קרוב להקב"ה. ומה הזכות של העני שזוכה שתפילתו מגיעה כל כך קרוב להשם יתברך?

אלא כי הוא מתפלל מתוך ענווה ושפלות שמרגיש שלא חייבים לו כלום ואינו מבקש אלא מתנת חינם.

אוהב מצוות לא ישבע מצוות

ולמה משה רבינו השתוקק כל כך להיכנס לארץ ישראל?

אלא יבואר על פי דברי הגמרא (מכות י א) שאומרת על הפסוק (קהלת ב ט) "אוהב כסף לא ישבע כסף", אמר רבי יצחק, אוהב מצוות לא ישבע מצוות, זה משה רבינו, שהתורה ציותה לבנות ערי מקלט, שמטרתם להציל אדם שרצח בשגגה את חבירו,

כדי שגואל הדם לא יפגע בו, התורה ציותה שיכנס לערי מקלט, ושם אין רשות לגואל הדם להיכנס ולהורגו, והתורה אמרה שאי אפשר להיכנס לערי מקלט ולהינצל מגואל הדם עד שיבנו ערי מקלט בארץ ישראל. ומ"מ משה רבינו עשה שלוש ערי מקלט בעבר הירדן, ולמרות שידע שאי אפשר להשתמש בהם, ומה טעם הוא בנה אותם?

אלא משה רבינו הוא אוהב מצוות לא ישבע מצוות, ולכן הוא עשה שהכל יהיה מוכן שברגע שיכנסו לארץ יהיה להם ערי מקלט.

וכן אצלינו אומר המדרש מכיון שיש מצוות שאפשר לקיים אותם רק בארץ ישראל שזה "מצוות התלויות בארץ" כמו מצוות ערלה, ומצוות שמיטה, ומשה רבינו השתוקק לזכות לקיים אותם, ואף על פי שהיו בידיו של משה רבינו הרבה מאוד מצוות, אבל מי שאוהב מצוות אף פעם לא שבע ממצוות.

אם משה היה נכנס לא"י בית המקדש לא היה נחרב

ולמה הקב"ה לא רצה שמשה רבינו יכנס לארץ ישראל, עד שהיה הקב"ה צריך לבקש ממשה רבנו שיפסיק להתפלל?

אלא מבארים על פי דברי הגמרא (סוטה ט א) שדורשת על הפסוק (תהלים לג א) "לישרים נאוה תהילה" שכל מה שהצדיק עושה זה קיים לנצח, אמר הקב"ה אם משה רבינו יכנס לארץ ישראל, הוא יבנה את בית המקדש, ובית המקדש יהיה קיים לעולם, ואם בני ישראל יכעיסו את בורא עולם הקב"ה יוציא את חמתו וכעסו על עם ישראל.

וראה הקב"ה שבני ישראל עתידים לעבור עבירות, לכן התעקש הקב"ה שמשה רבינו לא ייכנס לארץ ישראל כדי שיוכל הקב"ה להוציא את הכעס שלו על בית המקדש, על עצים ואבנים ולא על בני ישראל, כי אם משה ייכנס ויבנה את בית המקדש הקב"ה לא יוכל להחריב את בית המקדש והקב"ה יוציא את כעסו על

עם ישראל.

אסור לאדם לעולם להתייאש מן התפילה

ואומרים רבותינו ז"ל שממשה רבינו אנחנו לומדים, שאסור לאדם לעולם להתייאש מן התפילה, שאפילו אדם יתפלל ולא נענה לא יתייאש, אלא ימשיך להתפלל, כמו שעשה משה רבינו שהתפלל 100 תפילות ולא נענה, ולא התייאש, והתפלל 200 תפילות ולא נענה, ולא התייאש, אלא המשיך להתפלל עד שהתפלל 515 תפילות, והקב"ה א"ל רב לך, אל תוסיף להתפלל עוד, כי עוד תפילה אחת אתה כבר תיכנס לארץ ישראל.

רק אחרי ארבעים יום אמר לו הקב"ה סלחתי כדבריך

הגמרא אומרת שמשה רבינו עלה למרום כדי להתפלל להקב"ה שימחל ויסלח לעם ישראל על שחטאו בחטא העגל ועבדו עבודה זרה, ומשה רבינו התפלל יום ועוד יום ולא נענה עד שבסוף אחרי ארבעים יום נענה ואמר לו הקב"ה (במדבר יד כ) סלחתי כדברך, לומדים אנו מכאן שלעולם לא יתייאש יהודי מתפילה, ואפילו אם רואה שלא התקבלה תפילתו ימשיך יוסיף עוד ועוד להתפלל, כי תפילה ועוד תפילה מצטרפת לחבירתה.

חנה לא התייאשה מן התפילה למרות שלא נענתה

בנביא בספר שמואל מסופר על חנה האמא של שמואל הנביא שהיתה עקרה במשך תשע עשרה שנים, אבל היא לא התייאשה מן התפילה כמו שכתוב (שמואל א א יב) "ויהי כי הרבתה להתפלל", ולא סתם שהיא לא התייאשה מלהתפלל והמשיכה להתפלל בכדי לצאת ידי חובה, אלא היא הרבתה להתפלל. ולכן לבסוף נפקדה בבן ואומר הירושלמי (ברכות פ"ד ה"א) מכאן שכל המרבה בתפלה נענה.

רואים מכאן שאסור לאדם לעולם להתייאש מן התפילה, וגם אם רואה שהוא יתפלל ולא נענה שידע שיש מקום בשמים שהקב"ה שומר את התפילות שהתפלל ותפילה ועוד

תפילה מצטרפת לחברתה ולא הולכת לאיבוד ח"ו, וכמו שכתוב במדרש (דברים רבה ב יב) ואמר רבי חייא רבה כתיב (תהלים כז יד) "קוה אל ה' חזק ואמץ לבך וקוה אל ה", הוי מתפלל וחוזר ומתפלל ויש שעה שיתנו לך, אפילו התפללת ולא נענית אל תתייאש אלא תמשיך לקוות אל ה'.

וכמו שכתוב בספר איוב (יד יט) "אבנים שחקו מים", כי האבן היא קשה והמים הוא רך, אבל אם המים יורדים על האבן בתמידיות, טיפה ועוד טיפה ועוד טיפה, בסוף המים עושים חור באבן, כך תפילה ועוד תפילה עד שבסוף נפתחים שערי שמים, אבל לעולם לא יתייאש מן התפילה.

הסיבות שהתפילה לא מתקבלת

הסיבות שהתפילה לא מתקבלת כי לפעמים הקב"ה שומר את התפילה לזמן הראוי ביותר, כי רק הקב"ה יודע, מתי זה הזמן הראוי של הברכה, לפעמים אנחנו חושבים שעכשיו זה הזמן, אבל הקב"ה הוא יודע באמת, מתי הזמן הראוי באמת לברכה.

ולפעמים יש דברים שאדם מאוד רוצה להשיג אותם בעולם הזה לפעמים זה זיווג מסוים או פרנסה מסוימת, והאדם חושב שאם ישיג אותם זה הברכה שלו, וזה הדבר הכי טוב בשבילו, אבל באמת זה לא טוב בשבילו, וזה לא ברכה בשבילו, וכמה פעמים במהלך החיים של האדם, אדם חושב הדבר הזה זה הדבר הטוב ביותר בשבילי, ואחרי שעובר זמן הוא רואה שבדיוק הפוך מה שחשבת שהוא טוב בשבילך הוא הכי רע בשבילך.

ולכן אמרו חז"ל שיהודי בא להתפלל, תמיד יוסיף בתפילה ובבקשה שלו, לפני בורא עולם, רבונו של עולם, אם זה לטובה תשמע ותקבל את התפילה שלי, אבל אם הדבר הזה זה לא לטובתי, אל תקבל את התפילה שלי.

הגמרא אומרת ששלמה המלך סיים לבנות את בית המקדש הוא התפלל, וביקש מהקב"ה רבונו של עולם, אם יבוא יהודי ויבקש דבר, ואתה בורא עולם רואה שהדבר הזה, זה לרעתו,

ולא לטובתו, אל תקבל את התפילה שלו, כי יהודי גם שרואה שהבקשה שלו לא התקיימה, יש לו אמונה בבורא עולם, אבל אמר שלמה המלך להקב"ה, אבל אם יבוא גוי ויביא קורבן ויבקש ממך בקשה, מיד תקבל את הבקשה שלו, אפילו שזה לרעתו, כי גוי אין לו אמונה חזקה בבורא עולם, ואם יראה שהביא קורבן ולא התקיים בקשתו, הוא יכפור בבורא עולם.

כוחו של יהודי זה בפה בכח התפילה

ואומרים רבותינו ז"ל שכוחו של יהודי, זה בפה, בכח התפילה, כי ביהודי יש נשמה קדושה, והנשמה שוכנת בכח הדיבור, ולכן, הכח של עם ישראל הוא דוקא בדיבור, כי בו שוכנת הנשמה, וכן תירגם אונקלוס את הפסוק (בראשית ב ז) "ויהי האדם לנפש חיה" לרוח מדברת שבכח הדיבור, אדם נבדל משאר הבעלי חיים, וכך אומר הנביא (ישעיהו נא טז) "ואשים דברי בפיך לנטוע שמים וליסד ארץ" שבכח הדיבור יהודי יכול לברות עולמות.

תפילה זה כמו יסוד של בניין

תפילה זה כמו יסוד של בנין, כמה שהיסודות חזקים, הבנין יותר חזק, לעומת זאת, אם אין היסודות חזקים, הבנין רעוע, ומה היסודות של כל יהודי זה התפילה.

והיסוד של הברכה בעולם הזה, זה תפילה להתפלל על כל דבר, ואפילו על הדבר הקטן ביותר, יתפלל עליו, שכל מה שבא לאדם, בזכות התפילה, יש בו ברכה לאורך זמן, ולכן התנאים הקדושים אפילו לפני שהיו יוצאים לשוק לקנות דבר הפשוט ביותר היו מתפללים להקב"ה שיזמין להם דבר טוב.

יהודי לא יכול להשיג דבר בלי תפילה

ואומרים רבותינו ז"ל דע לך שיהודי לא יכול להשיג שום ברכה בעולם הזה בלי תפילה, וכל מה שאדם משיג בלי תפילה אין לזה קיום לאורך זמן.

כמה אנשים היתה להם ברכה גדולה מאוד, אבל הם לא התפללו ולא ביקשו קודם, ולכן הם מדברים על הברכה בלשון עבר, פעם כך וכך היה לנו, וכל זה בגלל שלא התפללו קודם.

הפתרון לכל בעיה זה התפילה

התורה הקדושה מלמדת אותנו שהפתרון לכל בעיה בעולם הזה, זה תפילה שיהודי יתפלל ויבקש מבורא עולם, הקב"ה שומע אותך תבקש ממנו, חז"ל (יבמות סד עמוד א) אומרים ש"הקב"ה מתאווה לתפילתן של ישראל", ולפעמים בגלל שיהודי לא מתפלל להקב"ה, מה עושה הקב"ה שולח ליהודי בעיה או צרה כדי שיזכור את אבא שבשמים, שיזכור שצריך להתפלל, לכן אמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין מד ב) לעולם יקדים אדם תפילה לכל צרה.

בכח התפילה לשנות את הטבע

החפץ חיים כותב, דע לך, שיסוד האמונה בבורא עולם, זה להאמין שבכח התפילה לשנות את הטבע, אפילו אדם חולה והרופאים אומרים לו שאין לו רפואה למחלה שלו, או שאומרים לאישה אין לך סיכוי שיהיה לך ילדים, אבל אם יהודי מתפלל בעומק הלב, ומוריד דמעות ומדבר עם אבא שבשמים, יש כח אפילו ליהודי פשוט לשנות את הטבע, לשנות את המציאות, בכח התפילה.

בכל מצב אל ימנע עצמו מן הרחמים

ואומרים רבותינו ז"ל (ברכות י א) שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של האדם אל ימנע עצמו מן הרחמים, ואומר רבינו החפץ חיים שאדם יתאר לעצמו שעמד לדין לפני מלך, ונגזר דינו למוות, והגיש ערעור ולא לא נתקבל, והגיע היום שבו מוצאים אותו להורג, וכבר באו, ולקחו אותו, לפני המלך, כדי להוציא אותו להורג, ולקחו את הסכין, וחידדו את הסכין, אדם כזה כמה יש בינו לבין המוות, כחוט השערה, כבר הכל מוכן, בשכל ובהגיון אין סיכוי שיוכל להינצל, ובכל זאת באו ואמרו חז"ל כל זה שייך לגוי, אבל יהודי אפילו שכבר החרב חדה

מונחת על צווארו אל ימנע עצמו מן הרחמים.

חזקיהו המלך זכה בחיים בזכות התפילה

על מעלת התפילה למדים אנו מהגמרא בברכות (י א) שמספרת שהקב"ה הביא יסורים על חזקיהו המלך ונפל למשכב, שלח הקב"ה את ישעיהו הנביא לבקרו, והוא אמר לו (ישעיה לח א) "כה אמר ה' צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה", מת אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא, אמר לו חזקיהו המלך מדוע נגזר עלי הגזרה הזאת? אמר לו משום שלא עסקת בפריה ורביה, ענה לו חזקיה משום שראיתי ברוח הקודש שיצא ממני בנים לא טובים, אמר לו בסתרים של הקב"ה מה לך להיכנס, עשה מה שאתה מצווה והקב"ה יעשה את שלו.

אמר לו עכשיו תביא לי את הבת שלך, אפשר הזכות שלי ושלך יגרום שיצאו ממנו בנים טובים. אמר לו ישעיהו כבר נגזרה עליך הגזירה, אמר לו חזקיהו המלך כלה נבואתך וצא כך מקובלני מבית אבי "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים", ומיד כתוב בפסוק (שם ב) "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל", מהו אל הקיר? מלמד שהתפלל מקירות ליבו. ואכן תפילתו הועילה לו ולא די שלא מת אלא אף האריכו את חייו ב-15 שנה, וחזקיהו אמר להקב"ה תן לי סימן שקיבלת את התפילה שלי, והקב"ה נתן לו סימן והשמש לא שקעה באותו יום, ומלך בבל היה קם כל יום בשעה מסוימת ואותו יום שהשמש לא שקעה חשב שעבדיו נתנו לו לישון יום וחצי, וכשקם התחיל לכעוס על עבדיו אמרו לו עבדיו לא ישנת יום וחצי, אלא האלהים של חזקיה המלך עשה היום הזה שני ניסים, א. ריפא את חזקיהו ב. העמיד את השמש וכששמע כך שלח איגרת כבוד לחזקיהו המלך, ואומר הזוהר הק' עד חזקיהו המלך כל מי שהיה חולה ונגזר עליו מיתה היה מת ולא היה לו תקנה, ומזמן חזקיהו המלך והלאה אפילו נגזר על האדם חולי ומיתה בכח התפילה לבטל הגזירה.

הקב"ה שומע תפילה שבוקעת מתוך הלב

ודרשו חז"ל (תענית ב א) על הפסוק (דברים יא יג) "ולעבדו בכל לבבכם" איזוהי עבודה שהיא בלב? הוי אומר זו תפילה שהיא עיקר עבודתה בלב.

כל השערים בשמים ננעלו חוץ משערי דמעה

הגמרא אומרת (בבא מציעא נט א) מיום שחרב בית המקדש כל השערים בשמים ננעלו חוץ משערי דמעה, שכל מה שיהודי מתפלל לבורא עולם מתוך תחנונים ודמעות, מיד הקב"ה מושיע אותו, שנאמר (איכה ג ח) "שמעה ה' תפילתי ואל דמעתי אל תחרש".

הגמרא אומרת (בבא בתרא קכג א) שלאה בתו של לבן, היתה סבורה לעלות בגורלו של עשיו, שהיו הבריות אומרות שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדול לגדולה והקטן לקטנה, הגדול עשיו לגדולה ללאה, והקטן יעקב לקטנה לרחל. ולאה היתה שואלת על עשיו מה מעשיו צדיק או רשע, והיו אומרים לה רשע גדול, אבל לאה היתה צדקת והיתה בוכה עד שנשרו ריסי עיניה והיתה בוכה ומתפללת לה' שלא תיפול בחלקו של עשיו הרשע, לכן כתוב (בראשית כט יז) ועיני לאה רכות. ואכן תפילתה התקבלה והיא נישאת ליעקב.

ומכאן אתה למד שתפילה מתוך דמעה יש לה כח גדול מאוד, שהרי לאה היתה אמורה ליפול בחלקו של עשיו, אבל מפני שהתפללה לה' מתוך דמעות, לא רק שלא התחתנה עם עשיו, אלא התחתנה עם יעקב לפני רחל, כדי להראות לך כמה גדול כח של תפילה מתוך דמעות.

על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו

המדרש אומר שבית המקדש נחרב ובני ישראל הלכו לגלות וכשהגיעו לבבל ישבו התחילו לבכות על חורבן בית המקדש כמו שאמר דוד המלך בתהילים (קלז א) "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזוכרנו את ציון", ואומר המדרש שאמר להם ירמיה הנביא שוטים שכמותכם, עכשיו אתם בוכים על חורבן בית המקדש? עכשיו

כבר מאוחר, אילו הייתם רק מורידים דמעה אחת קודם, לא הייתם הולכים לגלות, ובית המקדש לא היה נחרב, אבל עכשיו כבר מאוחר, עם ישראל לא בכו ולא התפללו, והיו קשי עורף, והנביא הזהיר אותם תחזרו בתשובה ותתפללו לה' שיבטל את הגזירה, אבל הם לא שמעו, ובסוף בית המקדש נחרב, והלכו בגלות ורק נזכרו לבכות ולהתפלל להקב"ה.

ה' מקבל תפילתו בגלל שמרבה בתפילתה

כתוב בספר חסידים (אות קל) וזו לשונו, יש אדם שאינו זכאי שיקבל המקום תפילתו אלא בעבור תוקף תחנונים ודמעת עיניו אשר תמיד בוכה ומתחנן, אף על פי שאין בידו זכות ומעשים טובים מקבל הקב"ה תפילתו ועושה חפצו. עד כאן דבריו.

כיצד יש להתפלל כדי שתתקבל התפילה לפני הבורא?

בספר מאיר עיני ישראל מובא שסיפר הגה"צ רבי חיים חייקין זצ"ל ראש ישיבת "עקסלבן" בצרפת ומתלמידי החפץ חיים: שבאחד הימים הגיע יהודי מתושבי ראדין לבית החפץ חיים לבקשו שיעתיר בתפילה עבור דבר מה שהיה זקוק לו לישועה. אמר לו החפץ חיים: האם אתה עצמך כבר התפללת על הענין? ענה לו האיש: כן כבר התפללתי, לך נא והבא לי מביתך את ספר התהלים שבו התפללת, אמר החפץ חיים ליהודי שהתגורר במרחק לא רב מבית החפץ חיים, הלך הלה ושב כעבור זמן קצר כשספר התהלים בידו. נטל החפץ חיים את הספר מידו פתחו ודפדף בו אחת הנה ואחת הנה ואמר לאיש: זה נקרא להתפלל? אני אראה לך תהילים שמתפללים בו!

ניגש מרן על אף זקנותו הרבה אל ארון הספרים שבחדרו, טיפס על גבי הכיסא והוריד מלמעלה ספר תהילים ישן והגישו אל היהודי הלז כשהוא פותח את דפי הספר ומצביע לו על הדפים הצהובים המיושנים ועל כתמי הדמעות המרובים שמפוזרים בו לרוב. תהלים הספוג בדמעות טהורות ואמר לו זה ספר התהלים בו התפללה אמי עליה השלום. תראה,

אתה רואה את הדפים? את הדמעות? זה נקרא להתפלל כך מתפללים!

והגמרא מספרת על רבי הקדוש שבזמן שהיה חולה מאוד, כל עם ישראל עמדו מחוץ לבית של רבי והתפללו לרפואתו, ואמר רבי לבני הבית שגם אם יראו שהוא ימות, שלא יספרו לאף אחד, אלא שיחשבו שהוא עדיין חי וימשיכו להתפלל, כי בכח התפילה אפילו להחיות מתים.

דניאל ניצל בזכות התפילה

מסופר בנביא על דניאל איש חמודות, שהמלך דרוויש מינה אותו להיות שר גדול, מעל כל השרים, והשרים שנאו אותו שנאה גדולה, וקינאו בו קינאה גדולה, והיו מחפשים להמציא עליו עלילות ולא היו מצליחים, עד שבאו למלך ואמרו שהמלך יגזור גזירה כדי שיתחזק מלכותו, שכל בקשה או תפילה שאדם יתפלל הוא יתפלל רק למלך לבדו, ולא לשום עבודה זרה, ודניאל היה לו חדר בעליית הגג ושם היה ממשיך להתפלל להקב"ה, ובאו היועצים של המלך ששנאו את דניאל איש חמודות, וביקשו להשליך אותו לגוב האריות, והמלך לא ידע מה לעשות, כי הוא היה אוהב את דניאל אהבה גדולה, אבל לא היתה למלך ברירה, מכיון שהמלך גזר אין מה לעשות, הניחו את דניאל בבור עם האריות, והקב"ה עשה לו נס, וירד אריה מן המרכבה העליונה בשמים, והיה שואג שאגות גדולות, ומרוב השאגות כל אותם אריות פחדו, ולא זזו ממקומם, וכך ניצל דניאל מכח התפילה, כי התפילה יש לה כח גדול מאוד.

כל הניסים האלו לא באו אלא על ידי תפילה

ואומרים רבותינו ז"ל שכל הניסים שעשה הקב"ה לעם ישראל, וכל הניסים שעושה הקב"ה לעם ישראל, וכל הניסים שיעשה הקב"ה לעם ישראל, כל הניסים האלו לא באו אלא על ידי תפילה, שעם ישראל יתפללו להקב"ה וכך היה ביציאת מצרים, שבשעה ששמע הקב"ה את בני ישראל צועקים ומתפללים אליו מיד הוציאם ממצרים כמו שכתוב (שמות יד י) "ויצעקו בני ישראל אל ה'" ומיד

כתוב (שמות ב כד) "וישמע ה' את נאקתם". וכן בקריעת ים סוף, הקב"ה לא קרע את הים אלא עד שהתפללו לפניו. וכן בזמן מרדכי ואסתר כל הניסים שעשה הקב"ה הכל היה בכח התפילה שהתפללו שבשעה שהמן הרשע גזר גזירות קשות על עם ישראל מה עשה מרדכי היהודי? עמד וכינס את כל היהודים והתחילו לצעוק ולהתפלל להקב"ה.

וכן לאורך כל הדורות אין הקב"ה מושיע את עם ישראל אלא בכח התפילה, וגם הגאולה שתבוא בקרוב לא תבוא אלא בזכות התפילה.

אפילו נבוכדנצר ידע כמה גדול כח התפילה

על הפסוק (איכה ה ה) "יגענו ולא הונח לנו" מבאר המדרש (ילקוט שמעוני איכה רמז תתרכא) שנבוכדנצר העלה את כל היהודים על אוניות ונתן פקודה לחיילים שלו אם תראו יהודי מתפלל מיד תהרגו אותו, כי האלוקים של היהודים הוא מלא רחמים, ואם יראה אפילו שיהודי אחד מתפלל הוא יכול להפוך ולבטל את הגזירה, לכן אם תראו יהודי מתפלל מיד תהרגו אותו, ומתי בני ישראל יכלו להתפלל, רק שהגיעו לבבל על נהרות בבל שם ישבנו להתפלל ובכינו, אבל לפני כן נבוכדנצר לא נתן לנו להתפלל, ורואים מכאן שאפילו נבוכדנצר הרשע, ידע כמה גדול כח התפילה, אפילו של יהודי אחד.

אדם לא יכול להשיג שום דבר בלא תפילה

ואומרים חז"ל שיהודי לא יכול להשיג ברכה בעולם הזה כלל בלא תפילה ודבר זה אנחנו לומדים מהתורה שבשעה שהקב"ה ברא את העולם ברא את הצמחים ביום השלישי אבל הצמחים לא צמחו אלא רק ביום השישי מדוע? מכיון שאדם הראשון נברא ביום השישי והוא הכיר בטובתן של גשמים אדם הראשון הבין שהקיום של העולם תלוי בירידת גשמים והתפלל להקב"ה וירדו גשמים ללמד אותנו ששום הצלחה יהודי לא יכול להשיג בלא תפילה וכך דרשו על הפסוק (ב, ה) "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ כי לא המטיר

ה'" ואומר רש"י אף על פי שביום השלישי לבריאת העולם כתוב תוצא הארץ לא יצאו אלא על פתח קרקע ועמדו כך עד יום השישי, ולמה? לפי שאין אדם שיעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתן של גשמים וכשבא האדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וירדו וצמחו האילנות והדשאים.

אומרים בעלי המוסר שמפסוק זה רואים אנו שכך נחקק בבריאה מראשית יצירתה ששום דבר לא ינתן לא הישג גשמי ולא הישג רוחני עד שיבוא אדם ויתפלל ולכן לא צמחו האילנות ולא ירדו גשמים אע"פ שנבראו כבר ביום השלישי בבריאת העולם משום שאדם הראשון עדיין לא נברא ואין מי שיתפלל לקב"ה שיוריד גשם.

ואפילו אם נגזר על האדם ברכה גדולה מן השמים ונגזר עליו פרנסה טובה וזיווג טוב אבל כל זמן שלא יתפלל להקב"ה ויבקש לא יזכה לברכה ואפילו שהקב"ה יודע בדיוק מה האדם צריך אעפ"כ הקב"ה כך קבע בבריאה שיהודי לא יצליח להשיג שום הצלחה בלא תפילה.

"ונשלמה פרים שפתינו"

המדרש אומר שמשה רבנו צפה ברוח הקודש וראה שבית המקדש עתיד להיחרב עמד והתקין לישראל שיהיו מתפללין להקב"ה בכל יום, לפי שחביב התפילה לפני הקב"ה, יותר מכל מעשים טובים, ויותר מכל הקורבנות, שכך כתוב "תכון תפילתי קטורת לפניך משאת כפים מנחת ערב".

ומשחרב בית המקדש ואין אנחנו יכולים להקריב קורבנות, במה התכפר עוונותיהם של ישראל? אומרת הגמרא בזכות התפילה, וכך דרשו בגמרא "ולעבדו בכל לבבכם איזוהי עבודה שבלב? הוי אומר זו התפילה, וגדולה התפילה יותר מכל הקורבנות, וכן כתוב "ונשלמה פרים שפתינו" שהתפילה היא חשובה במקום קרבן.

עם ישראל אין כוחם אלא בפיהם

על מעלת התפילה מצינו במדרש

(תנחומא פרשת בשלח) על הפסוק "אל תיראי תולעת יעקב" (ישעיה מא,יד') שעם ישראל נמשלו לתולעת מה תולעת זו אין כוחה אלא בפיה, כך עם ישראל אין כוחם אלא בפיהם, אומר החפץ חיים נתאר לעצמנו תולעת קטנה ובקושי נראית לעין, ומולה עומד עץ עבה ונצטרך לגרזן, כדי לנסר את אותו עץ, באה תולעת קטנה ולא בידיה, אלא בפיה, ממוטטת את העץ, כך עם ישראל, אין כוחו אלא בפיו, אם יהודי רוצה לשבר גזירות קשות ולמוטט חומות ברזל שמפסיקה בין עם ישראל לבורא עולם, יתחזק בתפילה להקב"ה.

אני לא מתפלל להקב"ה מעומק הלב

מעשה שבאו שני יהודים לדין תורה לפני הרב הקדוש בעל ספר "מגלה עמוקות": האחד - גביר מעשירי העיר, והשני - תלמיד חכם גדול. התובע היה הגביר, הוא פתח את תביעתו ואמר: ברצוני לתבוע את החכם לדין על כך שהיפר את ההסכם שעשיתי עימו! ומה היה ההסכם? תלמיד חכם זה היה רגיל לצורך פרנסתו ללכת לשוק כל יום למשך כמה שעות, היה מוכר את סחורתו, וכאשר ראה שהרוויח די פרנסתו לאותו יום, היה חוזר לבית המדרש וממשיך להגות בתורה עד אמצע הלילה. והנה העשיר בראותו זאת, התעורר בליבו לחשוב כי אין זה נאה שתלמיד חכם כזה יעסוק בשוק במסחר, ועל כן ניגש אליו והסכימו ביניהם כי מעתה ואילך ישלם העשיר את כל הוצאותיו וצרכיו, וכך יוכל התלמיד חכם לשקוד על התורה באין מפריע. כך עשו למשך תקופה מסוימת, ואולם לאחרונה זה כמה ימים שהעשיר שם לב לפתע שהחכם חזר למסחרו. כאשר העיר לו על הפרת ההסכם, נענה הלה ואמר כי הוא חוזר בו מההסכם, וכבר אין ברצונו לקבל ממנו תמיכה כלכלית. הגביר סירב לשמוע על כך - הסכם זה הסכם! אך החכם אף הוא לא אבה לשנות את דעתו. משלא הגיעו לכלל הסכמה, החליט הגביר לתבוע את החכם לדין תורה.

התפלא הרב על החכם, מדוע חזר בו מההסכם, אחר שכל הרווח הוא שלו שיוכל להגות בתורה כל היום, וזה

היה משוש חייו. ענה החכם ואמר כי אכן בתחילה כך חשב אף הוא, שמעתה ירווח לו ויוכל לעסוק בתורה באין מפריע, ולכן נתן את הסכמתו להצעת הגביר, ואולם כעבור תקופה קצרה הוא הרגיש שהדבר גורם לו הפסד בעניין אחר: הנה עד עכשיו כאשר היה נזקק לעסוק במסחר לצורך פרנסתו, בכל יום שהיה קם ממיטתו היה מרגיש שעליו להתפלל על מזונו, שיזמין לו ה' סחורה בזול, ושיוכל למכרה ביוקר, ושיזדמנו לו קונים מיד ולא יצטרך להישאר בשוק הרבה שעות, וכדומה משאר עניינים הקשורים לצורך פרנסתו. ובזה היה מרגיש כל היום שהוא תלוי בחסדי הבורא, ועיניו היו נשואות אל ה' בתפילה מדי יום ביומו על כל פרט ופרט שיצליח. אולם משהסכים עם העשיר על העסק הנ"ל, הנה לפתע רואה הוא ששוב אינו מרגיש את עצמו תלוי כל כך בחסדי הבורא עולם כאשר היה, בהיות שהעשיר נותן לו כל הוצאותיו ואין לו כל כך על מה להתפלל כאשר היה מתפלל על כל פרט בכוונת הלב. ובגלל החיסרון הזה החליט שמקח טעות היה לו בכל העסק הזה, המפריע לו מדבקותו בה', שיהיה מרגיש שתלוי בחסדיו ממש ויהיו עיניו נשואות אליו בתמידות, ועל כן אינו יכול להמשיך לקיים את ההסכם.

אדם שיש לו מצוות יש יותר כח לתפילתו

אדם שיש לו מצוות ומעשים טובים יש יותר כח לתפילה שלו שתתקבל בשמים, ולכן כותב רבינו האר"י הק' שטוב לתת צדקה לפני התפילה שבזכות מצוות הצדקה יהיה יותר כח לתפילה שתתקבל בשמים, וכן בשעה שאישה באה להדליק נרות שבת, שתתפלל כי בשעת עשיית המצוה התפילה נשמעת ביותר, ולכן נהגו נשים צדקניות לפני הדלקת נרות שבת לתת כמה פרוטות בקופת הצדקה, כדי שיהיה כח לתפילה יותר שתתקבל.

אבא חלקיה

הגמרא במסכת תענית (כג א) מספרת על אבא חלקיה, שהיה יהודי צדיק

וחסיד והיה הנכד של חוני המעגל, ובכל פעם שהייתה בצורת ולא ירדו גשמים, חכמים היו באים אצלו ומבקשים ממנו שיתפלל שירד גשם ומיד היה יורד גשם.

פעם הייתה בצורת ולא ירד גשם, ובאו חכמים לאבא חלקיה והיה אבא חלקיה חורש את האדמה שהיה פועל אצל בעל הבית, ואמרו לו שלום ולא ענה להם כי היה פועל ובסוף היום ענה להם שלום, ואמר להם אל תחשדו אותי שלא עניתי לכם שלום כי הייתי פועל אצל בעל הבית, ואם היית עוצר להגיד לכם שלום הייתי גוזל את בעל הבית, והלכו חכמים אחריו והלך אבא חלקיה לבית, ואמר לאשתו אני חושב שחכמים רוצים שנתפלל שירד גשם, לכן בואי נעלה לגג ונתפלל לפני שחכמים יבואו, וכך ירד גשם לפני שיבואו וכך הם לא ידעו שבזכותנו ירד הגשם, והתפללו, וראו חכמים שבתחילה מעל ראשה של אשתו של אבא חלקיה התמלאו כל השמים בעננים שחורים והתחיל לרדת גשם, אמרו חכמים לאבא חלקיה מהי הזכות שבזכותה הקב"ה קיבל קודם את התפילה של אשתך? אמר להם כי המעלה שלה יותר גדולה משלי מכיוון שהדמעות מצויות בתפילתה, ועוד, שאני נותן לעני מטבע של כסף והיא נותנת לו אוכל ומקרבת לו את ההנאה.

הגמרא מספרת כתובות (סז ב) על מר עוקבא שבכל יום היה רגיל לתת צדקה לעני, והיה מניח את הצדקה מתחת לדלת של העני והיה הולך לבית המדרש וכך היה נוהג בכל יום, יום אחד התאחר מר עוקבא לבוא לבית המדרש, אמרה לו אשתו גם אני רוצה לבוא אתך לתת צדקה לעני והניחו את הצדקה מתחת לדלת של העני, ובדיוק באותו יום העני אמר אני חייב לדעת מי נותן לי את הצדקה, ועמד וחיכה שהכסף יצלצל ברצפה ומיד פתח העני את הדלת והתחיל לרדוף אחרי מר עוקבא, ומר עוקבא ואשתו כיסו את פניהם כדי שהעני לא יראה אותם כי רצו לתת מתן בסתר, והעני המשיך לרדוף אחריהם עד שראו תנור דולק, אמר מר עוקבא לאשתו בואי נכנס לתוך התנור כי מוטב לאדם לזרוק עצמו לכבשן האש ולא ילבין פני חברו ברבים, ונכנסו מר עוקבא ואשתו

לתוך התנור. והגמרא אומרת שמר עוקבא נשרפו כפות רגליו מהחום של התנור ואשתו של מר עוקבא לא נשרפו כפות רגליה, והגמרא אומרת שהוא משום שהיא הייתה נותנת אוכל לעני ומקרבת לו את ההנאה, אבל מר עוקבא היה נותן רק כסף והעני היה צריך לטרוח כדי לקנות אוכל, לכן המעלה שלה הייתה יותר משלו.

פעמון מקולקל

הבן איש חי מספר שהיה איזה אדם עני שהיה גר בכפר ומעולם לא יצא מהכפר, והיה לאותו עני אח שהיה גר בעיר הגדולה והיה עשיר גדול ואחרי הרבה שנים שלא נתראו שלח האח העשיר מכתב לאחיו העני שיבוא לבקרו בעיר הגדולה, וכשקיבל העני את המכתב יצא לדרך וכשהגיע לביתו של אחיו האח קיבל אותו בכבוד גדול והושיב אותו ליד השולחן ועל השולחן היה מונח פעמון קטן, ואחרי כמה רגעים ביקש העני לשתות ובעל הבית צלצל בפעמון, ואחרי כמה רגעים הגיע אדם והביא לפניהם לשתות, ואחרי כמה שעות הציע בעל הבית לאחיו שישבו לאכול, ושוב פעם צלצל בעל הבית בפעמון ואחרי כמה רגעים הגיעו כמה אנשים וערכו את השולחן בכל מיני מאכלים טובים, ובסוף הסעודה שאל בעל הבית את אחיו העני מה תרצה שאני יתן לך? אמר לו העני אני לא רוצה שום דבר רק מצא חן בעיני הפעמון הזה שמונח על השולחן, ונתן לו אחיו את הפעמון וכשהגיע העני לביתו אמר לאשתו הבאתי איזה דבר שהוא פלא גדול, והגיע ערב שבת ואמר לאשתו אל דאגה לא צריך שתקני שום דבר לכבוד שבת, יש לנו כאן את הפעמון הזה וכשנרצה לאכול נצלצל בפעמון והאוכל יגיע... אבל אשתו לא כל כך האמינה ולכן וכל זאת קנתה כמה דברים מועטים לכבוד שבת, וכשהתקרבה השבת הוציא את הפעמון והתחיל לצלצל בפעמון וחיכה כמה זמן, וראה ששום דבר לא מגיע וניסה עוד כמה פעמים וראה ששום דבר לא קורה וכבר נכנס השבת, ובקושי היה לו מה לאכול וכל השבת הוא היה כועס על אחיו שהביא לו כנראה פעמון מקולקל ומיד כשיצא השבת יצא

לדרך וכשהגיע לאחיו סיפר לו את כל מה שקרה. .. וכששמע האח אמר לו שוטה שכמוך הפעמון לבד הוא לא מביא כלום אלא אם יש לך בבית אוכל ויש לך משרתים בבית בשעה שאתה מצלצל בפעמון הכל מגיע... אבל הפעמון לבד הוא כלום...

הנמשל אומר הבן איש חי יהודי עומד לפני בורא עולם ומתפלל ומבקש שהקב"ה ישמע לתפילתו אבל הקב"ה אומר לו תשמע אתה מצלצל בפעמון וכדי שאני ישמע לתפילה שלך אתה צריך לשמור שבת להניח תפילין וברגע שיש לך קצת מצוות התפילה יש לה על מה לחול אבל אם אין לך שמירת שבת ואין לך תפילין איך תרצה שאני ישמע את התפילה שלך...

יקבל על עצמו שמירת שבת ותפילין וייוושע

וכמו שמסופר שפעם אחת בא איזה יהודי שהיה חולה מאוד למור זקננו הקדוש הבבא סאלי זיע"א ואמר לו רבי אני רוצה שתברך אותי, אמר לו הצדיק אני לא יכול לברך אותך כי הברכה שלי לא תעזור, ויצא אותי יהודי והתחיל לבכות ואמר שהצדיק אמר שהוא לא יכול לברך אותו ושהברכה לא תעזור, כששמעו כך התפלאו כולם אמרו איך יכול להיות שהצדיק אמר דבר כזה הרי הצדיק היה עושה ניסים גדולים בכל יום כלאחר יד, נכנסו לצדיק ושאלו אותו ענה להם הצדיק היהודי הזה הוא לא שומר שבת ולא מניח תפילין הברכה לא תעזור לו כי הברכה לא יכולה לחול על דבר ריק, אם הוא יקבל על עצמו שמירת שבת ותפילין אני מבטיח לו ישועה גדולה, וכך היה רואים אנחנו שאם רוצים שהתפילה שלנו תתקבל צריך שיהיה לתפילה על מה לחול.

כנראה שיש טעות בשם של החולה

ואצל הצדיקים לא היה מושג כזה שהצדיק ההתפלל ולא נענה, כמו שמסופר שהיו תמיד שולחים שמות של חולים לרבי עקיבא איגר, ופעם אחת החזיר הצדיק את המכתב וכתב להם התפללתי ולא נעניתי כנראה שיש טעות בשם של החולה, כי אין

דבר כזה אצל הצדיק שהתפילה לא תתקבל, כי התפילה כוחה גדול מאוד ובכח התפילה לשנות הטבע ולבטל את כל הגזירות.

נשמעה חבטה חזקה מעל הגג של בית הכנסת

מסופר על הרב הקדוש רבי עקיבא איגר זיע"א שהיה מפורסם כאדם קדוש מאוד גם אצל הגויים, ומסופר שפעם אחת המלך עבר בעיר פוזנא שם היה גר רבי עקיבא איגר והמושל של העיר לקח את המלך להתברך מפי קודשו של רבי עקיבא איגר, ויחד עם המלך היה הרופא של המלך והיה אחד מהתלמידים של רבי עקיבא איגר שהיה חולה מאוד והרופאים נתייאשו מלרפאות אותו, וביקש הצדיק מהרופא של המלך אם יוכל להיכנס לראות מה מצבו של אותו חולה, וכשיצא הרופא של המלך שהיה מומחה גדול אמר לצדיק שאין תקנה לחולה כי הוא חולה במחלה נדירה מאוד ואין לה תרופה, שאל הצדיק את הרופא האם באמת אין תרופה למחלה זו או שיש תרופה אלא שקשה להשיגה, ענה לו הרופא האמת שיש תרופה למחלה זו אבל קשה מאוד להשיגה, יש איזה סוג של עוף שנמצא באפריקה וקשה מאוד להשיג עוף זה כי הוא נדיר מאוד, ואם לוקחים את העוף הזה ומבשלים אותו ונותנים לחולה לאכול מעוף זה הוא יתרפה ממחלתו, כששמע כך הצדיק מיד ציוה לאסוף את כל היהודים של העיר לבית הכנסת ואמר הצדיק אם יש תרופה למחלה זו ודאי שיש מקום להתפלל וכשסיימו את התפילה נשמעה חבטה חזקה מעל הגג של בית הכנסת, אמר הצדיק לשוחט לך תקח את העוף ותשחט אותו ושיבשלו את העוף הזה לחולה ואת הנוצות של העוף תמסור לאשתו של החולה, ותאמר לה שתשמור עליהם וכך עשה השוחט ובאמת אותו יהודי הלך ונתרפא מעט מעט עד שהבריא לגמרי, ואחרי כמה חודשים שוב פעם עבר המלך באותו עיר ויחד עם המלך היה הרופא של המלך אותו רופא גוי אמר בוא נכנס לראות מה עם החולה ההוא בטח כבר מת מזמן כשנכנס שאל מה עם החולה? אמרה לו אישתו הוא יושב ולומד בבית המדרש

וסיפרה לו האשה את כל המעשה עם רבי עקיבא איגר, ולא האמין לה עד שפתאום נזכרה שהצדיק ציוה אותם לשמור את הנוצות של אותו עוף וכשראה את הנוצות מיד זיהה שזה אותו עוף והתפעל מאוד מהמעשה כמה גדול כח התפילה הזה, וכשראה כך מרוב שהתפעל מהנס הלך אותו רופא גוי ונתגייר.

ה' מביא על האדם ייסורים

כתוב בתורה (דברים ח ה) וידעת עם לבבך כי כאשר איש את בנו ה' אלוקיך מיסרך, את אשר יאהב ה' יוכיח למי הקב"ה מביא ייסורים למי שהקב"ה מצפה לתפילה ומשתוקק שיתפלל לפעמים יהודי מהשגרה שוכח את בורא עולם מה עושה הקב"ה מביא על האדם ייסורים והוא פונה לאבא שבשמים.

עיון תפילה

הגמרא במסכת בבא בתרא (קסד ב) אומרת שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום: הרהור עבירה, ועיון תפלה, ולשון הרע - ופירש הרשב"ם: יש מפרשין שלאחר שהתפלל דן בלבו שישלם לו הקב"ה שכרו ויעשה הקב"ה צרכיו וישמע תפלתו לפי שהתפלל בכוונה וכשציפיותיו לא מתממשות הוא נכשל ב'עיון תפילה.

אחד מעיקרי התפילה שהיא לא נועדה אך ורק למלא את צרכיו של האדם אלא היא באה בעיקר ליצור קשר ודבקות של האדם באלוקיו, ומתוך כך הוא מתרומם ומשתנה, וממילא הוא נעשה ראוי לקבל את מבוקשו" ולדרגה הזו מגיע כל אחד לפי עניינו ומספר התפילות שהוא צריך להתפלל.

אין שום תפילה ששבה ריקם

הרי הרבה פעמים התפללנו על דבר מסוים" על חולה שיבריא וכדומה ותפילתנו לא התקבלה. והאדם שואל האם התפללתי לחינם? "אי אפשר לתפילה שלא תעשה את רישומה... אם היא פועלת את פעולתה על-פי המטרה הפרטית המסוימת שלה או מסובבת דרכים רבים ומסובכים אלה הם מפלאות תמים דעים!". כלומר

ודאי וברור שהתפילה מתקבלת ומועילה" אין שום תפילה ששבה ריקם" היא עולה לאוצר התפילות ומשם היא פועלת כפי מה שה' יודע שצריך לפעול ולהיטיב לעולם ברגע זה עם התפילה הזו. מדוע מופנת התפילה ברגע זה דווקא לעניין אחר ממה שהתפללנו ורצינו? זה כבר מנפלאות תמים דעים שאין ביכולתנו לדעת ולהבין.

על ידי כך הוא יבוא אל המלך

וכן אנחנו רואים בתורה כמה גדול ענין התפילה שמכיון שהנחש הכשיל את אדם הראשון לאכול מעץ הדעת הנחש נתקלל (בראשית ג יד) "ארור אתה מכל הבהמה ומכל החיה", וקילל הקב"ה את הנחש ואמר לו (בראשית ג יד) "על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך".

שואל הרב שמואל גרינמן זצ"ל (מובא בחפץ חיים על התורה פרשת בראשית הערה יא) שלכאורה הקללה שהתקלל בה הנחש צריכה ביאור, שהרי במה שאמר לו הקב"ה "ועפר תאכל כל ימי חייך" נראה לכאורה שזוהי ברכה ולא קללה, מכיון שהעפר הוא מאכלו של הנחש כדכתיב (ישעיהו סה כה) "ונחש עפר לחמו". מה קללה יש כאן שהרי מובטח לנחש שלעולם לא יחסר לו מזונותיו שהרי בכל מקום העפר מזומן ללא עמל וללא שום טורח, כמאמר הגמרא ביומא (עה א) עולה לגג מזונותיו עמו יורד למטה מזונותיו עמו.

אלא מבאר הרב שמואל גריינמן זצ"ל על פי דברי הגמרא ביומא (עו א) שאלו תלמידיו את רבי שמעון בר יוחאי מפני מה היה הקב"ה מוריד מן לעם ישראל במדבר בכל יום, מדוע לא הוריד הקב"ה מן פעם אחת בשנה בשביל כל השנה? אמר להם רשב"י אמשול לכם משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שהיה לו בן יחיד והמלך היה אוהב את בנו אהבה גדולה והיה נותן לו כל מחסורו, ופעם אחת בשנה היה נותן המלך לבנו סכום כסף גדול עבור פרנסתו במשך כל השנה ולא היה הבן מקביל פני אביו המלך אלא פעם אחת בשנה, מה עשה המלך קבע לו מזונותיו בכל יום וכך היה הבן מקביל פני אביו בכל

יום, כך אם היה הקב"ה מוריד מן לעם ישראל פעם אחת בשנה לא היו מתפללים לבורא עולם אלא רק פעם אחת בשנה ולכך הקב"ה הוריד מן לעם ישראל בכל יום כדי שבכל יום יבקשו ויתפללו לקב"ה שיוריד להם מן.

רואים אנו כי דווקא הקושי בטורח הפרנסה הוא זכות שעל ידו נוצרת סיבה לבוא אל המלך בכל יום ולהתפלל ולבקש מהקב"ה מזונות ופרנסה, וכן מצאנו שגם הבעלי חיים מבקשים את מזונותיהם מהקב"ה כמו שאמר דוד המלך בתהלים (קד כא) "הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל אוכלם", אבל הנחש שמזונותיו מצויים בכל עת ובכל מקום התקלל בזה שאין לו את הזכות לבקש את מזונותיו מהקב"ה כמו שאר בעלי חיים.

מוסדות התורה והחסד "בית מאיר"

השיעור השבועי

מפי מורינו ורבינו בנם של קדושים האדמו"ר

הרב
שמואל שמעון טולידאנו
שליט"א

שיתקיים בעזרת ה' יתברך
במוסדות התורה והחסד **בית מאיר**
רחוב העצמאות 39 רובע סיטי אשדוד
ביום שלישי י"ט אב 16.8.22
בשעה 20:45 בדיוק

הציבור מוזמן להשתתף